

Introduktion - Regnskab

Jakup Frisgaard Reynheim
Økonomisk Institut

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Regnskabslære på polit

- Hvorfor skal man lære om regnskaber hvis man bare er interesseret i makro eller økonomisk politik?
  - Regnskaber har en vigtig samfundsøkonomisk funktion i forhold til at skabe velfungerende kapitalmarkeder
  - Forståelse af mange makroøkonomiske fænomener forudsætter kendskab til regnskaber, fx finansiel krise
  - Staten har også resultatopgørelse (viser statens underskud), balance (viser statens nettogæld), pengestrømsopgørelse (viser lånebehov)
- Godt at kunne læse et regnskab
  - Kollegier/ejerforeninger/andelsboligforeninger aflægger regnskab hvert år
  - Privat aktieinvestering

Eksempel

Rod i Skat: Rigsrevisionen kan ikke sige god for regnskab

Skats regnskab rummer usikkerheder om milliardbeløb og regnskabsførelse, lyder det.

Statsrevisorerne vil i morgen kritisere Skats regnskab for sidste år i skarpe vendinger.
(Foto: Sarah Christine Nørgaard © Scanpix)

AF EMIL SØNDERGÅRD INGVOSEN
21. AUG. 2018 KL. 21.11

 [MAIL](#) [TWITTER](#) [FACEBOOK](#)

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkeder

- Økonomisk aktivitet sker ofte igennem selskaber hvor der ikke er sammenfald mellem investorer og ledelse
- Enorm potentiel samfundsøkonomisk gevinst
  - Entreprenører uden penge kan føre gode ideer ud i livet
  - Investorer uden ideer kan tjene et godt afkast
- Aktieinvestorer vs. gældsinvestorer (kreditorer)
- Potentielt problem
  - Interessekonflikt mellem investorer og ledelse
  - Informationskløft mellem investorer og ledelse

Årsregnskabets funktion

- Corporate governance: Mekanismer der sikrer at virksomhedens ledelse handler i overensstemmelse med investorernes interesser
- Eksempler:
  - Resultat-afhængig aflønning af ledelsen
  - Bestyrelse som overvåger ledelsen
  - Ledelsens juridiske ansvar
  - Gældsloftklausuler i lånekontrakter ("debt covenants")
- Disse mekanismer forudsætter alle eksistensen af pålidelig finansiell information
- Årsregnskabets vigtigste funktion er at tilvejebringe denne information

Nogle store papirer

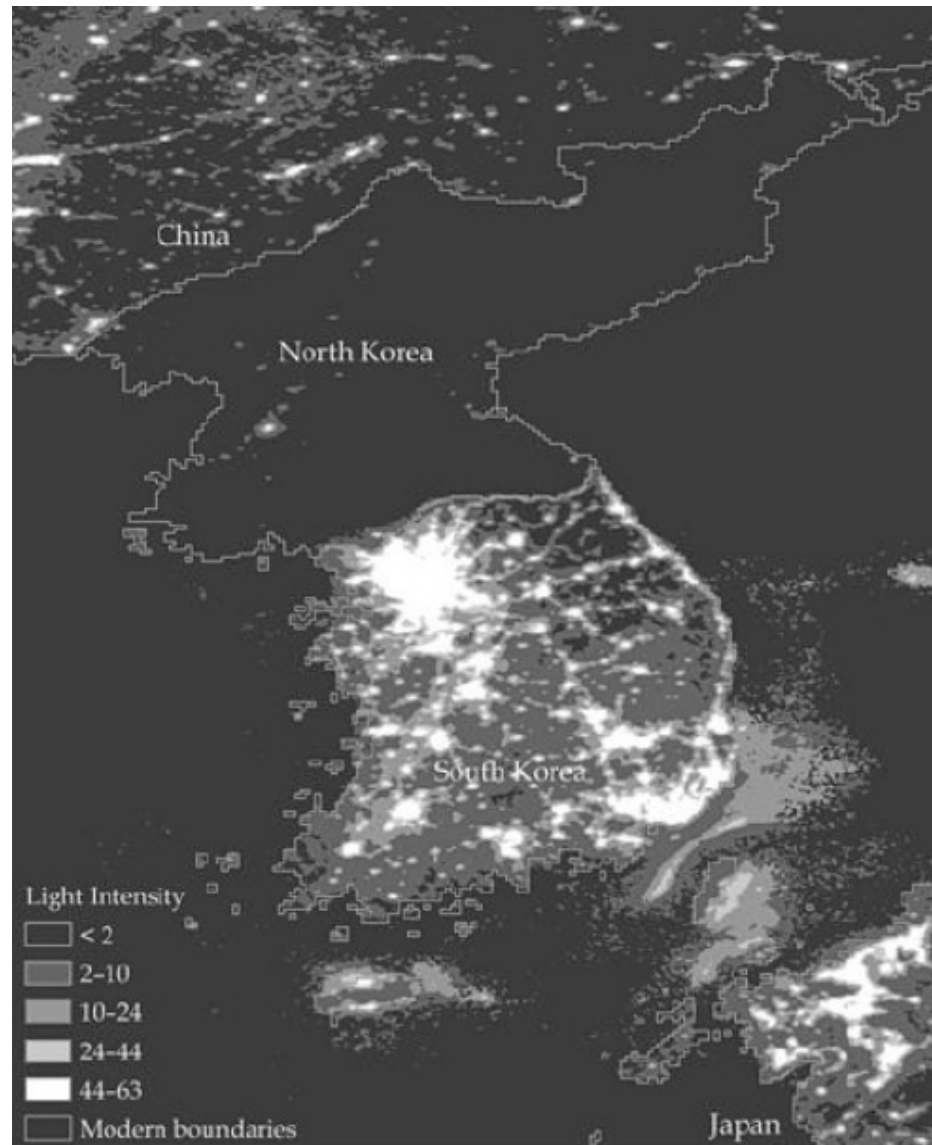
- En række papirer af La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer og Vishny dokumenterer empirisk sammenhæng mellem (referencer til sidst):
  1. Regler der "beskytter" investorer mod ledelsen
    - Rettigheder (aktionærers stemmeret, regler om ledelsens ansvar, adgang til pant, konkurslove)
    - Håndhævelse (regnskabsregler, domstole)
  2. Virksomheders brug af kapitalmarkeder (lån, aktiekapital)
- Resultater:
  - Engelsktalende verden: stærk beskyttelse af investorer og velfungerende kapitalmarkeder
  - Fransktalende verden: svag beskyttelse af investorer mindre velfungerende kapitalmarkeder
  - Norden / Tyskland: midt i mellem

Nogle store papirer

- En række papirer af Acemoglu, Johnson og Robinson finder at en stor del af indkomstforskellene på tværs af lande kan forklares med forskelle i økonomiske institutioner
- Økonomiske institutioner skal forstås bredt som de regler og normer der bestemmer incitamenter til hensigtsmæssig og uhensigtsmæssig økonomisk adfærd (ejendomsret, konkurrencelovgivning, ejendomsregister, investorbeskyttelse, **regnskabsregler**, økonomisk regulering)
- Korrelation eller kausalitet? Måske indkomstforskellene i stedet er forårsaget af geografi? Eller kultur?

Nogle store papirer

Hvordan bliver regnskabet troværdigt?

- Regnskabsstandarder (US **GAAP**, IFRS)
- Intern kontrol
- Ekstern revision
- Begrænsninger
  - Revisoren kan ikke tjekke rigtigheden af alle underliggende oplysninger (Stein Bagger!)
  - Revisoren ansættes og aflønnes af ledelsen

Regnskabsmæssig fleksibilitet

- Virksomheder skal overholde regnskabsstandarder og skal have en revisorpåtegning
- Efterlader regnskabsstandarder fleksibilitet i forhold til størrelsen af virksomhedernes regnskabsmæssige overskud?
- Og bruger virksomhederne denne fleksibilitet til at øge eller reducere overskuddet som de finder det opportunt (earnings management)?

Eksempel – Bilernes hus

Danmarks største bilhus i problemer - revisor dumper overskud

Tjente Bilernes Hus i Silkeborg penge i 2017? Det er ledelsen og revisoren uenige om.

ERHVERV | 15.06.2018 KL. 13:23

Anja Povlsen og Ivan Dyrland er henholdsvis marketingschef og administrerende direktør i Bilernes Hus i Silkeborg, der er det største af sin slags i Danmark. Foto: Joachim Ladefoged

Eksempel – Bilernes hus

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 for Bilernes Hus A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af virksomhedens aktiviteter for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Silkeborg, den 31.05.2018

Direktion

Ivan Dyrland
administrerende direktør

Bestyrelse

Bjarne Nielsen

Jesper Bjarne Haugaard

Søren Thygesen

Eksempel – Bilernes hus

Bilernes Hus A/S

3

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Bilernes Hus A/S

Konklusion med forbehold

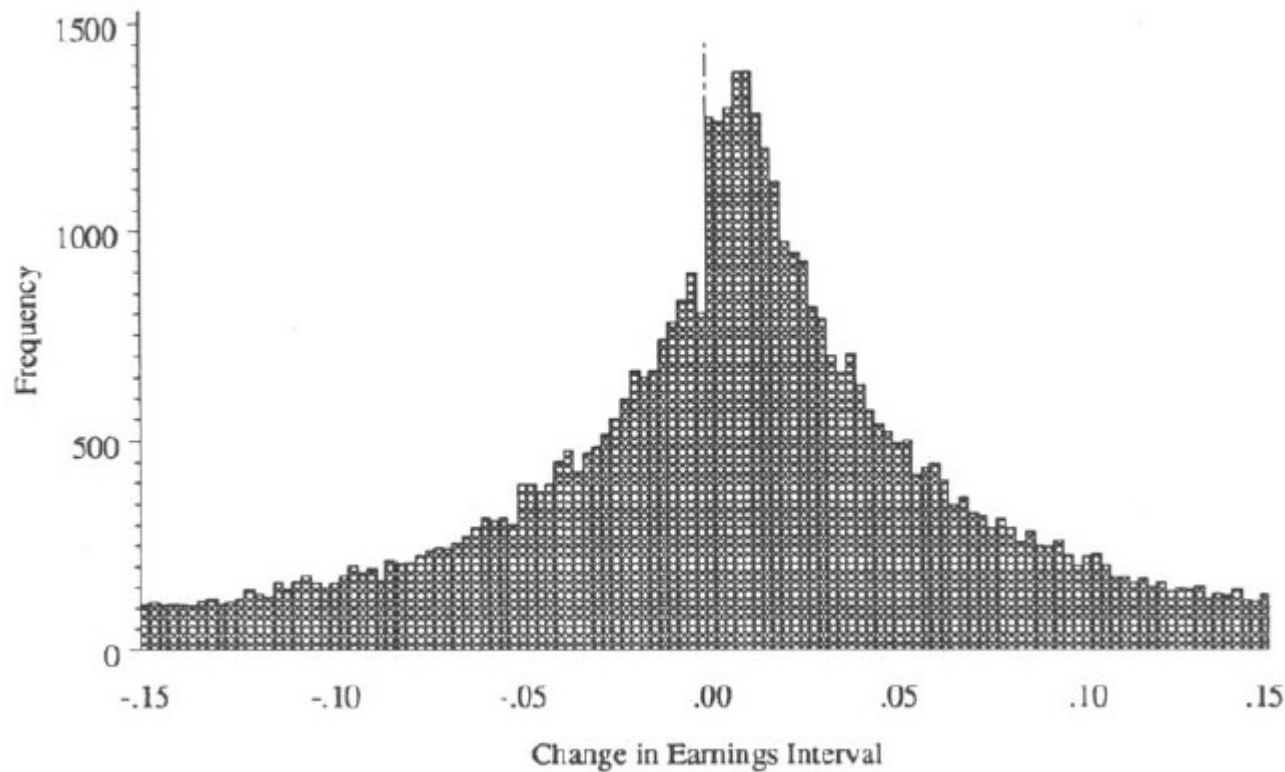
Vi har revideret årsregnskabet for Bilernes Hus A/S for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet bortset fra de mulige indvirkninger af det forhold, der er beskrevet i "Grundlag for konklusion med forbehold", giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion med forbehold

Selskabet har indregnet et udskudt skatteaktiv på 12,7 mio.kr. med baggrund i ledelsens forventning til indtjeningen i de kommende 3-5 år herunder forventet vækst og forbedret rentabilitet i salgsafdelingen. Vi har derimod vurderet skatteaktivet med baggrund i de historiske resultater og gennemførte omkostningsbesparelser. Ud fra denne beregning ligger skatteaktivet i intervallet 6-8 mio.kr., hvorfor vi tager forbehold for forskellen. Egenkapitalen og årets resultat er således overvurderet med 4,7 – 6,7 mio.kr.

Summespørgsmål (3 min.)

- Fortæl en historie om regnskabsmæssig fleksibilitet der forklarer det mærkelige hak i figurens klokkeform

Svar

- Det er et dårligt signal at have faldende indtjening.
- Mange virksomheder, som tjener en smule mindre end året før, finder måder at manipulere deres regnskaber således at de kan rapportere en lille stigning i indtjeningen.

Eksempel på fleksibilitet

Nykredit får største overskud nogensinde

Torsdag d. 08. februar 2018, kl. 08.03

Pressemøde i Nykredit. Koncernchef Michael Rasmussen. Foto: Thomas Lekfeldt

Nykreditkoncernen med Michael Rasmussen i spidsen tjente i 2017 over otte milliarder kroner - mere end nogensinde før - og foreslår ligeledes største udbytte nogensinde. Men det rekordhøje overskud vil ikke gentage sig i år, oplyser koncernen i sin årsregnskabsmeddelelse.

Nykredit vil også fremover anvende samme grundlæggende principper for nedskrivninger på realkreditudlån, som efter implementeringen af IFRS 9 i 2018 vil gælde for udlån til amortiseret kostpris. **Ledelsen har vurderet at effekten på ca. 1,0 mia. kr. på realkreditudlån skal indregnes i 2017-regnskabet.**

Enron skandalen

- Virksomheden
  - Distribution / online trading med råvarer og meget andet
  - Omsætning på over \$100 milliarder i 2000
  - Verdens 7. største virksomhed
- Skandalen
  - Aktiekurs faldt fra \$90 i august 2000 til \$0.26 i november 2001
  - Konkurs i december 2001 - verdens største konkurs

Enron skandalen

10

Berlingske Tidende · 3. sektion

USA-energimastodont på vej mod konkurs

Energiflop: Et af USAs største energiselskaber falder fra hinanden med et brag og sår tvivl om værdien af uahæmmet liberalisering af energimarkedene.

AF ESSEN KJÆR

NEW YORK

Navnet Enron siger formentlig ikke almindelige mennesker ret meget. Men i erhvervskredse var selskabet ikke alene et af USAs ti største selskaber - det var også en revolutionær budbringer om nye, liberaliserede tider i den førhen så gennemregulerede energisektor.

Det var også et selskab, hvis direktør var præsident Bush' fortrolige og havde finansieret dele af hans valgkamp, mens Bush tydeligvis lyttede til Enron, når der skulle skrives love

handler, og myndighederne begyndte en kulegravning af selskabet. Den helt essentielle tillid til selskabet fordampede hurtigere, end man kan nå at sige »afregulering«.

De mange handlende på EnronOnline begyndte at begrænse deres risiko ved at handle mindre via Enron, hvilket fik antallet af transaktioner og dermed indtjening til at falde. Det samme gjorde Enrons aktiekurser, da aktionærerne blev urolige, og de to faktorer udviklede sig hurtigt til en gensidigt befrugtende døds spiral, der på få uger trak Enron ned i dybet. Selv Enrons værste konkurrent, Dynergi, som ellers en overgang mente at have udsigt til at overtage en markedsleder for en slik, skulle ikke nyde noget, da nyhederne om Enron blev ved med at blive værre.

Gigantkonkurs

Nu venter konkursen forment-

Enrons regnskabspraksis

- Hvordan var det muligt?
- Aggressiv og uigennemsigtig regnskabspraksis
  - Regnskabsføring af forventede fremtidige indtægter → kunstig høj indtjening
  - Regnskabsføring af finansielle handler mellem to tredjeparter → kunstig høj omsætning
  - Gæld i offshore selskaber → kunstig lav gæld
- I mange tilfælde var den valgte regnskabspraksis helt lovlig (mere senere)
- Konsekvenser
  - Revisionsfirmaet Arthur Andersen med 85.000 ansatte blev opløst
  - Frygt for generelt tab af tillid førte til skrappe regnskabsregler (Sarbanes-Oxley Act)

Opsamling

- Regnskabet skal sikre pålidelig finansiel information om virksomheden
  - Nødvendigt for god corporate governance...
  - ... og dermed for velfungerende kapitalmarkeder
- Regnskaber udtrykker ikke en endegyldig, objektiv sandhed → der er masser af plads til skøn og vurderinger
- Misvisende regnskaber kan have meget alvorlige konsekvenser
  - IneffICIENT allokering af kapital og formuetab for investorer
  - Tab af tillid til corporate governance mekanismer → kapitalmarkeder kollapse

Regnskabsdelen af EØ

- Regnskabetts bestanddele og deres sammenhæng (kap. 2)
- Antagelser og principper i regnskabsvæsenet (kap. 3)
- Bogføring (kap. 4)
- Regnskabsanalyse (kap. 5)

Feedback

- Padlet

© 2012 Design
All rights reserved

Referencer

- La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer and Vishny. Law and Finance, *Journal of Political Economy*, 1998
- La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer, Vishny. Legal Determinants of External Finance, *Journal of Finance*, 1997
- Acemoglu and Robinson, 2012. Why Nations Fail.